

Sygn. akt IV Pa 46/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Maria Olszowska

Sędziowie: ./.

Protokolant: Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2022r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Z. O.**

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w J.

o rentę wyrównawczą

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju IV Wydziału Pracy

z dnia 11 lipca 2022 r. sygn. akt IV P 56/20

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.350,00 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sędzia Maria Olszowska

Sygn. akt IV Pa 46/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30.06.2020 r. powód Z. O. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. KWK (...) kwoty 27.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty – tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 kwietnia 2017 roku do 31 marca 2020 roku oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda renty wyrównawczej na przyszłość w kwotach po 1800 zł miesięcznie płatnej do 15-go dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia w płatności którejkolwiek z rat.

W treści uzasadnienia pozwu powód wskazał, iż jest pracownikiem pozwanej od dnia 2 listopada 2004 roku zatrudnionym na stałe pod ziemią na stanowisku górnika. Powód w wyniku wypadku przy pracy doznał urazu w postaci

urazu spojówki oka lewego i abrazji rogówki, uszkodzenia zwieracza źrenicy, obrzęku rogówki, zaćmy pourazowej podwiniętej, krwotoku do komory ciała szklistego, pourazowego odwarstwienia siatkówki oka lewego oraz blizny po ciałach obcych rogówki oka prawego. Od czasu urazu powód nie może pracować w warunkach zapylenia oraz na wysokości powyżej 3 m. Stąd też powód musiał zmienić u pozwanej stanowisko pracy z ślusarza hydraulika pracującego na ścianach na pracownika obsługującego pompy wysokociśnieniowe, co doprowadziło do obniżenia wynagrodzenia. Powód obecnie jest zatrudniony jako pracownik obsługujący pompy wysokociśnieniowe w związku z ograniczeniami z obecnego jego stanu zdrowia wynagrodzenie, które uzyskuje jest miesięcznie średnio o około 1.800,00 zł niższe niżli wynagrodzenie, które uzyskiwałby gdyby nie doszło do wypadku, a pozostał w zatrudnieniu na poprzednim stanowisku.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości w tym zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że powód przed wypadkiem i po wypadku był zatrudniony jako „ślusarz” pod ziemią. Pracowała i pracuje na oddziale MD-3z na dole kopalni. Do obowiązków ślusarzy – hydraulików pracujących na Oddziale MD – 3z należy praca przy obsłudze pomp wysokociśnieniowych, praca w warsztacie, w rejonie zbrojeń ścian, montażu rurociągów itd. Żaden z pracowników wykonujących tą pracę nie ma gwarancji, że będzie ją wykonywał stale w ścianie. Z orzeczenia lekarskiego dotyczącego powoda wynika, iż brak jest przeciwwskazań do wykonywania dotychczasowej pracy. W tym stanie rzeczy stanowisko pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Pismem z dnia 21 marca 2022 r. strona powodowa rozszerzyła powództwo i zażądała kwoty 99252,24 zł tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej oraz kwoty 2371,25 zł tytułem renty bieżącej.

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2022r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju w pkt:

1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 101.078,12 zł tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie do co kwot:

- 248,42 zł od dnia 16.05.2017 roku do dnia zapłaty;
- 239,27 zł od dnia 16.06.2017 roku do dnia zapłaty;
- 120,66 zł od dnia 16.07.2017 roku do dnia zapłaty;
- 904,12 zł od dnia 16.08.2017 roku do dnia zapłaty;
- 692,17 zł od dnia 16.09.2017 roku do dnia zapłaty;
- 361,09 zł od dnia 16.11.2017 roku do dnia zapłaty;
- 616,61 zł od dnia 16.01.2018 roku do dnia zapłaty;
- 957,26 zł od dnia 16.03.2018 roku do dnia zapłaty;
- 692,56 zł od dnia 16.03.2018 roku do dnia zapłaty;
- 807,53 zł od dnia 16.04.2018 roku do dnia zapłaty;
- 884,93 zł od dnia 16.05.2018 roku do dnia zapłaty;
- 1025,61 zł od dnia 16.06.2018 roku do dnia zapłaty;
- 1343,99 zł od dnia 16.07.2018 roku do dnia zapłaty;
- 1487,82 zł od dnia 16.08.2018 roku do dnia zapłaty;

- 1534,38 zł od dnia 16.09.2018 roku do dnia zapłaty;
- 453,36 zł od dnia 16.10.2018 roku do dnia zapłaty;
- 56,35 zł od dnia 16.11.2018 roku do dnia zapłaty;
- 1241,72 zł od dnia 16.12.2018 roku do dnia zapłaty;
- 125,44 zł od dnia 16.01.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1477,66 zł od dnia 16.01.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1065,93 zł od dnia 16.03.2019 roku do dnia zapłaty;
- 391,21 zł od dnia 16.02.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1299,69 od dnia 16.03.2019 roku do dnia zapłaty;
- 819,80 zł od dnia 16.04.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1360,08 zł od dnia 16.05.2019 roku do dnia zapłaty;
- 806,29 zł od dnia 16.06.2019 roku do dnia zapłaty;
- 368,68 zł od dnia 16.07.2019 roku do dnia zapłaty;
- 100,72 zł od dnia 16.08.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1409,15 zł od dnia 16.09.2019 roku do dnia zapłaty;
- 956,79 zł od dnia 16.10.2019 roku do dnia zapłaty;
- 1162,17 zł od dnia 16.11.2019 roku do dnia zapłaty;
- 613,00 zł od dnia 16.12.2019 roku do dnia zapłaty;
- 63,62 zł od dnia 16.01.2020 roku do dnia zapłaty;
- 1377,11 zł od dnia 16.01.2020 roku do dnia zapłaty;
- 1377,11 zł od dnia 16.03.2020 roku do dnia zapłaty;
- 1921,69 zł od dnia 16.02.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2378,92 zł od dnia 16.03.2020 roku do dnia zapłaty;
- 3298,58 zł od dnia 16.04.2020 roku do dnia zapłaty;
- 3085,13 zł od dnia 16.05.2020 roku do dnia zapłaty;
- 3316,61 zł od dnia 16.06.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2492,78 zł od dnia 16.07.2020 roku do dnia zapłaty;
- 3648,56 zł od dnia 16.08.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2796,48 zł od dnia 16.09.2020 roku do dnia zapłaty;

- 3458,98 zł od dnia 16.10.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2519,11 zł od dnia 16.11.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2939,82 zł od dnia 16.12.2020 roku do dnia zapłaty;
- 2989,69 zł od dnia 16.01.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1861,78 zł od dnia 16.01.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1861,78 zł od dnia 16.03.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1342,13 zł od dnia 16.02.2021 roku do dnia zapłaty;
- 2170,82 zł od dnia 16.03.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1802,29 zł od dnia 16.04.2021 roku do dnia zapłaty;
- 2590,96 zł od dnia 16.05.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1925,24 zł od dnia 16.06.2021 roku do dnia zapłaty;
- 4151,10 zł od dnia 16.07.2021 roku do dnia zapłaty;
- 3338,42 zł od dnia 16.08.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1916,23 zł od dnia 16.09.2021 roku do dnia zapłaty;
- 2549,37 zł od dnia 16.10.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1882,40 zł od dnia 16.11.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1426,36 zł od dnia 16.12.2021 roku do dnia zapłaty;
- 1573,19 zł od dnia 16.01.2022 roku do dnia zapłaty;
- 857,37 zł od dnia 16.01.2022 roku do dnia zapłaty;
- 768,10 zł od dnia 16.03.2022 roku do dnia zapłaty;
- 881,43 zł od dnia 16.02.2022 roku do dnia zapłaty;
- 1738,93 zł od dnia 16.03.2022 roku do dnia zapłaty;
- 1532,38 zł od dnia 16.04.2022 roku do dnia zapłaty;
- 1689,52 zł od dnia 16.05.2022 roku do dnia zapłaty;
- 962,77 zł od dnia 16.06.2022 roku do dnia zapłaty;

2. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.105,63 zł tytułem bieżącej renty wyrównawczej, począwszy od 1 czerwca 2022 roku płatną do 15 dnia każdego kolejnego miesiąca, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

3. oddalił powództwo w pozostałej części;
4. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. nakazał pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-

Zdroju kwoty 2.430,00 zł tytułem opłaty sądowej, od zapłaty której powód był ustawowo zwolniony.

Sąd Rejonowy ustalił, iż powód pozostaje zatrudniony w (...) Spółce (...) w J. od dnia 2 listopada 2004 roku zatrudnionym na stałe pod ziemią na stanowisku ślusarza pod ziemią w oddziale MD-3z

na dole kopalni, który zajmuje się utrzymaniem ruchu obudowy zmechanizowanej w ścianach. Ogólnie tych oddziałów mechanicznych jest 4, ale tylko jeden jest mechaniczno – hydrauliczny. Do obowiązków ślusarzy – hydraulików pracujących tak jak powód na Oddziale MD – 3z należy praca przy obudowach zmechanizowanych w ścianie wydobywczej, a także przy obsłudze pomp wysokociśnieniowych, praca w warsztacie, w rejonie zbrojeń ścian, montażu i demontażu rurociągów itd. Aktualnie na stanie oddziału jest 77 pracowników. Jeśli wszystkie cztery ściany są w ruchu większość, bo około 50 pracowników pracuje na ścianie. Około 15 osób jest kierowanych na montaż i demontaż przy likwidacji i przebudowie ścian, zaś około 3 pracowników na dobę do demontażu i montażu rurociągów ciśnieniowych i pływowych. Na każdej zmianie jest jedna osoba do obsługi pomp. To sztygar na zmianie dzieli załogę i ustala na jaki odcinek prac idzie każdy pracownik. Żaden z pracowników wykonujących tą pracę nie ma gwarancji, że będzie ją wykonywał stale w ścianie. Powód podczas okresu swej pracy na tym oddziale przed wypadkiem wykonywał jednak prawie zawsze pracę przy obsłudze hydrauliki w ścianie. Wynagrodzenie osiąganе przez pracowników jest uzależnione od konkretnego stanowiska pracy i rodzaju wykonywanej pracy w danym dniu. Wykaz opłacania prac w wykonywanych w oddziale powoda przedstawia się jak w zestawieniu na k. 263 akt sprawy. W szczególności stawka opłacania prac hydraulicznych w ścianie to 10, zaś wartość stawki to 118,56. W przypadku prac poza ścianą takich jak: montaż, demontaż i naprawa sekcji obudowy zmechanizowanej poza ścianą, montaż, demontaż rurociągów wysokociśnieniowych i obsługa i konserwacja pomp wysokociśnieniowych stawka opłacania jest to stawka osobistego zaszeregowania pracownika która w przypadku powoda wynosi 8. Poza sporem było, iż zgodnie z symulacją współczynników jak w piśmie procesowym pozwanej na k. 319 w przypadku prac powoda w ścianie (czy to hydraulicznych czy innych) stawka za dzień wynosiłaby 10 a współczynnik opłacania od 0,91 do 0,95. W przypadku zaś pracy powoda poza ścianą wynosiła by 8, zaś współczynnik opłacania wynosiłby 0,80 przy obsłudze i konserwacji pomp oraz 0,83 przy montażu, demontażu i naprawie sekcji obudowy zmechanizowanej w komorze montażowej poza rejonem ściany.

Sąd Rejonowy ustalił, że bezspornym było i niekwestionowane przez pozwaną, iż pozwana ponosi odpowiedzialność cywilną za skutki wypadku przy pracy, któremu uległ powód w dniu 20 września 2013 r. w trakcie pracy na rzecz pozwanej, a co zostało przesądzone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 9 stycznia 2020 r. Poza sporem było, iż w skutek wypadku powód doznał urazu spojówki oka lewego i abrazji rogówki, uszkodzenia zwieracza źrenicy, obrzęku rogówki, zaćmy pourazowej podwiniętej, krwotoku do komory ciała szklстого, pourazowego odwarstwienia siatkówki oka lewego oraz blizny po ciałach obcych rogówki oka prawego. W związku z wypadkiem powód zasadniczo utracił prawie całkowicie wzrok w oku lewym.

W pozwanej wytworzył się zwyczaj zgodnie z którym pracownicy, którzy wykonywali pracę pod ziemią, a jednocześnie mieli przeciwskazania do niektórych prac z uwagi na stan zdrowia i mogliby nie otrzymać pozytywnej decyzji lekarza medycyny pracy o dopuszczeniu z uwagi na stan zdrowia do pracy na umówionym stanowisku występowali z prośbami na piśmie do dyrekcji o zatrudnienie tylko przy określonych pracach pod ziemią, co do których stan zdrowia nie stanowił dla nich przeszkody. Woleli oni wykonywać tylko niektóre gorzej opłacane prace, niż zostać przeniesieni na powierzchnię z uwagi na niedopuszczenie do wykonywania umówionej pracy pod ziemią w związku z decyzją lekarza medycyny pracy. W ten sposób pracując pod ziemią mogli uzyskać prawo do wcześniejszej emerytury.

Pozwana wskazywała wówczas w skierowaniu na badania z zakresu medycyny pracy tylko ten węższy wycinek prac , co do których pracownik wnosi o ich wykonywanie, tak , aby pracownik uzyskał zdolność do pracy pod względem medycznym. Podobna sytuacja miała miejsce w odniesieniu do powoda , gdy powrócił on do pracy po upływie świadczeń rehabilitacyjnych. Zwrócił się on z prośbą do kierownika oddział o kierowanie do pracy przy obsłudze pomp wysokociśnieniowych wskazując na swe przeciwwskazania zdrowotne. Kierownik jednak wskazał mu, że powinien zwrócić się z oficjalną prośbą na piśmie , co też powód uczynił i w piśmie z dnia 25 marca 2016 r. zwrócił się do Dyrektora KWK (...) – J.” z prośbą o wyrażenie zgody na zatrudnienie w dotychczasowym oddziale przy pracach związanych z obsługą pomp wysokociśnieniowych, z zakuwaniem przewodów hydraulicznych lub remontem sekcji obudowy zmechanizowanej na stanowisku (...). Prośbę uzasadnił tym, iż prace te może wykonywać zgodnie z zaleceniami lekarskimi i nie mają one negatywnego wpływu na jego stan zdrowia. Powoda w dniu 13 marca 2015 r. skierowano na badania kontrolne po powrocie do pracy z uwagi na zakończenie okresu zwolnienia chorobowego i rehabilitacji po wypadku w pracy. Na skierowaniu pozwana jako zajmowane stanowisko wskazała ślusarz pod ziemią, bez żadnych adnotacji. W dniu 16 marca 2015 r. lekarz medycyny pracy U. L. wydała orzeczenie o zdolności powoda do pracy na stanowisku ślusarz pod ziemię lecz poczyniła adnotację poza ścianą poza przodkiem. Od przedmiotowego orzeczenia nie odwołał się ani powód , ani pozwany zakład pracy. Następnie powód otrzymał w dniu 7 września 2018 r. skierowanie na badania lekarskie okresowe. W treści skierowania pozwany pracodawca opisał stanowisko pracy powoda jako ślusarz p/z dodając: zjazd i wyjazd górniczym wyciągiem szybowym , poruszanie się wyrobiskami górniczymi, transport ręczny, konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń mechanicznych , montaż i demontaż sekcji obudowy zmechanizowanej w komorze poza rejonami ścian. Obsługa, naprawa i konserwacja pomp wysokiego ciśnienia. W świetle tak opisanego skierowania lekarz orzecznik orzekł o zdolności powoda do pracy na stanowisku jak w skierowaniu, nie czyniąc żadnych adnotacji. Analogicznie sytuacja powtórzyła się w związku ze skierowaniem powoda na badania okresowe w dniu 6 marca 2020 r. Następnie skierowano powoda na badania lekarskie w dniu 15 września 2021 r. i lekarz orzecznik orzekł niezdolność powoda do pracy na wskazanym stanowisku, przy czym poczynił adnotację pod jakimi warunkami powód może otrzymać zdolność do pracy. W miejscu oświetlonym, w niskim zapyleniu, na wysokości poniżej 3 m, w goglach korekcyjnych. Powód zabrał skierowanie i orzeczenie i udał się do nadsztygara w dziele maszynowym z prośbą o podpisanie nowego skierowania na badania profilaktyczne. Powód powiedział nadsztygarowi że lekarz stwierdził przeciwwskazania i konieczne jest nowe skierowanie, nie poinformowała go, że stwierdzono niezdolność do pracy. Nadsztygar M. M. zgodził się podpisać nowe skierowanie a po jego przygotowaniu przez planistkę podpisał je nie wnikając w jego treść. Przed podpisaniem nie sprawdzał poprzedniego skierowania ani nie badał dokumentów z zakresu medycyny pracy. Z nowym skierowaniem obejmującym opis stanowiska pracy: „ślusarz p/z dodając: zjazd i wyjazd górniczym wyciągiem szybowym , poruszanie się wyrobiskami górniczymi, transport ręczny, Obsługa, naprawa i konserwacja pomp wysokiego ciśnienia. To stanowisko spełnia warunki określone w orzeczeniu lekarskim nr 434/21” powód otrzymał pozytywne orzeczenie o zdolności do pracy na stanowisku jak w skierowaniu. W dokumentacji medycznej skierowania z dnia 15 września 2021 r. są błędnie podpisane do orzeczeń i badań, co wynika z tego, że skierowanie o adnotacji „ to stanowisko spełnia warunki określone w orzeczeniu lekarskim” jest podpisane do tego orzeczenia, co jest obiektywnie niemożliwe i wynika, że to skierowanie wystawiono dopiero po wydaniu tego orzeczenia. W związku z ustaleniem przez pozwaną, że powód tego samego dnia miał wystawione dwa orzeczenie tak o zdolności do pracy jak i o niezdolności, pozwana podjęła decyzję o nie odwoływaniu się od sprzecznych orzeczeń, ale o skierowaniu powoda w dniu 18 października 2021 r. na kolejne badania lekarskie z zakresu medycyny pracy. W skierowaniu ponownie opisano stanowisko pracy powoda nie jako ślusarz pod ziemią, jak to zostało z powodem umówione w umowie o pracę, ale jako ślusarz p/z dodając: zjazd i wyjazd górniczym wyciągiem szybowym , poruszanie się wyrobiskami górniczymi, transport ręczny, konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń mechanicznych , montaż i demontaż sekcji obudowy zmechanizowanej w komorze poza rejonami ścian. Obsługa, naprawa i konserwacja pomp wysokiego ciśnienia. W związku z takim opisem stanowiska pracy powód otrzymał pozytywne orzeczenie o zdolności do pracy jak na skierowaniu. Żadna z uprawnionych stron od przedmiotowego orzeczenia nie złożyła odwołania do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy.

Powód w okresie od kwietnia 2017 r. był kierowany do pracy tylko przy obsłudze i konserwacji pomp wysokociśnieniowych

Strata / szkoda na wynagrodzeniu powoda za okres od 01.04.2017 roku w wartości netto jako różnica pomiędzy potencjalnym wynagrodzeniem powoda jakie uzyskałby na stanowisku ślusarz pod ziemią, gdyby wykonywał prace jak przed wypadkiem tj. przede wszystkim w ścianie, a zarobkami, które może potencjalnie otrzymać wykonując nawet najlepiej opłacaną pracę z tych prac, co do których skierował go pracodawca na badania lekarskie i co do których uzyskał orzeczenie o zdolności do pracy zgodnie z skierowaniem (czyli praca polegająca na montażu, demontażu i naprawie sekcji obudowy zmechanizowanej w komorze montażowej poza rejonem ściany tj. określona 8 stawka i współczynnikiem opłacania 0,83) kształtuje się jak w zestawieniu pozwanej na k. 332 do 337.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, jak i z kopii dokumentów, które uznał za w pełni wiarygodne, jako że nie były kwestionowane przez strony postępowania, a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości. Zeznania świadków Sąd Rejonowy, co do zasady ocenił jako wiarygodne. Zeznania ze sobą korespondowały i nie były sprzeczne, co do zasadniczych kwestii. Sąd Rejonowy tylko częściowo oparł się na dowodzie z przesłuchania stron, bowiem do dowodu z przesłuchania stron należy podejść z natury krytycznie, albowiem powód jest stroną i jest zainteresowany w korzystnym dla niego rozstrzygnięciu sporu. Powód zaś ewidentnie starał się przedstawiać jako osobą, która była biernym uczestnikiem zdarzeń i była niejako przymuszana do poszczególnych czynności, podczas, gdy to głównie powodowi zależało na tym aby z jednej strony pracować pod ziemią na dotychczasowym stanowisku pomimo ograniczeń zdrowotnych i otrzymać takie skierowania do lekarza orzecznika i taką decyzję, aby mógł pracować na dotychczasowym stanowisku, ale w warunkach nie odpowiadających pełnemu opisowi tegoż stanowiska, lecz tylko przy niektórych pracach. W przeciwnym razie powód dostałby decyzje o niezdolności do pracy i zostałby przeniesiony na powierzchnię, gdzie pomimo renty wyrównawczej musiałby pracować do osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego i nie mógłby liczyć na wcześniejszą emeryturę. Powód był w istocie jedyną osobą zainteresowaną i to on inicjował ograniczenia w skierowaniu i decyzji lekarza orzecznika, dbając jednocześnie, aby uzyskać zdolność od pracy pod ziemią, choć nie w pełni odpowiadającą jego dotychczasowemu stanowisku pracy.

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo częściowo zasługuje na uwzględnienie podkreślając, że strona pozwana prowadzi przedsiębiorstwo odpowiadające definicji kodeksowej z art. 55¹ k.c. Jest to przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Zatem odpowiedzialność strony pozwanej w zakresie czynów niedozwolonych znajduje oparcie w treści art. 435 k.c. Konstrukcja przepisów art. 435 k.c. i 436 § 1 k.c. polega na przeciwstawieniu przyczyn powstania szkody w płaszczyźnie przyczynowości, a nie winy.

Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka (art. 435 § 1 k.c.) oparta jest na założeniu, że samo funkcjonowanie zakładu wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody stwarza niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania prowadzącego taki zakład. Powód, będąc zatrudnionym u pozwanej był narażony na działanie czynnika szkodliwego w postaci zapylenia.

Strona pozwana nie kwestionowała faktu swej odpowiedzialności na gruncie prawa cywilnego, co do zasady za skutki wypadku przy pracy powoda. Podnosiła jedynie kwestię, iż powód pracuje na tym samym stanowisku i na tym samym oddziale, co przed wypadkiem i nie miał na tym stanowisku gwarancji, że będzie pracowała w ścianie, a także twierdzi jakoby, że z orzeczenia lekarskiego nie wynika, iż brak jest przeciwwskazań do dotychczasowej pracy.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z treścią art. 444 § 2 k.c. w związku z utratą chociażby częściowo zdolności zarobkowej, powód ma prawo domagać się od pozwanej odpowiedniej renty wyrównawczej, której wysokość pokryje szkodę stanowiącą różnicę pomiędzy dochodami jakie osiągałby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszczerbku na zdrowiu, a dochodami jakie faktycznie otrzymał. Stosownie zaś do art. 300 kodeksu pracy w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy.

W warunkach niniejszej sprawy nie znalazł wprawdzie zastosowania art. 231 kodeksu pracy zgodnie z którym pracodawca, na podstawie orzeczenia lekarskiego, przenosi do odpowiedniej pracy pracownika, który stał się niezdolny do wykonywania dotychczasowej pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej i nie został uznany za niezdolnego do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Společnych. Przepis art. 230 § 2 stosuje się odpowiednio i nie przysługuje wprowadzić dodatek wyrównawczy dla powoda ale stało się tak w istocie dlatego, że pracodawca po powrocie powoda do pracy po wypadku, najpierw sam kierowała powoda do pracy poza ścianą z uwagi na adnotacje na orzeczeniu lekarskim, choć nie miały one prawnego charakteru i pracodawca mógł odwołać się od takiego orzeczenia, a następnie tak formułował opis stanowiska pracy (niezgodnie z treścią umowy o pracę i umówionym rodzajem pracy), aby powód nie otrzymał orzeczenia o niezdolności do pracy na stanowisku opisanym w umowie o pracę. Tym samym pracodawca formułując treść skierowania ograniczył orzeczoną zdolność do pracy powoda i uczynił bezpodstawnym orzeczenie o niezdolności do dotychczasowej pracy, które to było by podstawą do przeniesienia powoda na inne stanowisko pracy (np. na powierzchnię). I to wskutek tylko takiego zbiegu z orzeczenia lekarskiego nie wynika, iż brak jest przeciwwskazań do dotychczasowej pracy (na co powołuje się pozwana zapominając, że zmieniła treść skierowania i inaczej opisała stanowisko pracy).

Nadto w ocenie Sądu Rejonowego prośba powoda o kierowanie go do pracy poza rejonem ściany przy pompach nie miała dla pracodawcy charakteru wiążącego i stanowiła jedynie prośbę. Nie ograniczała ona możliwości dysponowaniem pracownikiem w ramach umówionej pracy i nie ograniczała powodowi możliwości zarobkowych. Powód utracił oczywiście zdolności zarobkowe nie w związku z prośbą, ale z obiektywnie niekorzystnym stanem zdrowia, który uniemożliwiał mu wykonywanie dotychczasowej pracy w pełni tj. pracy w ścianie, gdzie zarobki powoda były korzystnej wyliczane. Przy czym pozwana w sposób konkludenty przyznała to ograniczenie, albowiem sama skierowała pracownika na badanie okresowe na stanowisko pracy niezgodne z umówionym. Wszak powód umówił się na pracę jako ślusarz pod ziemią i takie skierowania otrzymywał do dnia wypadku i przy pierwszym badaniu kontrolnym po wypadku. Dopiero później pozwana wpisywała powodowi ograniczony zakres pracy w ramach tego stanowiska, czym umożliwiała uzyskanie zdolności do pracy, albowiem lekarz medycyny pracy orzeka zdolność do pracy na stanowisku, który wskaże i opisze pracodawca. Zdaniem Sądu Rejonowego, rzeczony opis już ograniczał i ogranicza powoda, bowiem nie jest on kierowany i nie ma zdolności do pracy na dotychczasowym stanowisku a tylko na stanowisku ślusarza przy ściśle reglamentowanym rodzaju prac i w określonym miejscu tj. poza rejonem ściany. Znaczenia w tych warunkach nie będzie miała dla sprawy także opinia biegłego sądowego, albowiem o zdolności lub niezdolności do pracy rozstrzyga uprawniony lekarz na podstawie i w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa, a jego kognicja jest ograniczona skierowaniem i opisanym tam stanowiskiem i warunkami pracy przez pracodawcę. Od takiego orzeczenia pracownikowi i pracodawcy przysługuje odwołania, a gdy tego nie uczynią orzeczenia stają się prawomocne. Z tych też orzeczeń wynika jasno, że powód może pracować tylko i wyłącznie jako ślusarz p/z wykonując jedynie czynności takie jak zjazd i wyjazd górniczym wyciągiem szybowym, poruszanie się wyrobiskami górniczymi, transport ręczny, konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń mechanicznych, montaż i demontaż sekcji obudowy zmechanizowanej w komorze poza rejonami ścian. Sąd Rejonowy podkreślił, że powód przed wypadkiem zaś mógł pracować wykonując inne prace przypisane do ślusarza pod ziemią na jego oddziale, w tym prace w ścianie i taka zdolność otrzymywał, zgodnie zresztą z treścią skierowania. Przystępując otrzymaną na wniosek pracodawcy zdolność do pracy jako ślusarz, powód może z prac wykonywanych przez ślusarzy na oddziale dMD3z wykonywać tylko prace poza rejonami ścian tj. montaż i demontaż rurociągów, roboty na warsztacie obudowy zmechanizowanej, demontaż zestawów hydrauliki obudowy montaż zestawów hydrauliki, regeneracja przewodów, obsługa i konserwacja pomp. Najlepiej opłacane z tych prac mają stawkę 8 i współczynnik opłacania 0,83. Wbrew twierdzeniu pozwanej powód nie może wykonywać innych prac gdyż są one w rejonie ściany (nie muszą być w samej ścianie – powód nie może pracować nawet w rejonie ściany). Pozwana zaś w zestawieniu jak w piśmie z dnia 30 marca 2022 r. k. 318 wyraźnie rozgraniczyła stawkami montaż i demontaż przy ścianie (pkt 6) lub chodniku przyścianowym (6a) od montażu i demontaż i naprawy obudowy sekcji poza rejonem ściany.

Powód wprowadzić na własne życzenie wykonuje prace przy obsłudze i konserwacji pomp wysokociśnieniowych, lecz z uwagi na otrzymaną zdolność do pracy i tak w najlepszym wypadku mógłby potencjalnie zarabiać jednie pracując za stawkę 8 o współczynniku opłacania 0,83. Takie też hipotetyczne wynagrodzenie powoda Sąd Rejonowy polecił wyliczyć stronie pozwanej, ponieważ ta właśnie stawka ogranicza jego możliwości zarobkowe, a następnie przyrównać do średniego wynagrodzenia pracowników porównawczych, którzy to wszak pracują również nie tylko i stale w ścianie, ale tak jak powód przed wypadkiem mogą na tym oddziale wykonywać wszelkie prace i najczęściej wykonują prace w ścianie (jak powód uprzednio), bo takich prac jest na tym oddziale najwięcej. Kwestia gwarancji pracy w ścianie,

zdaniem Sądu Rejonowego, nie ma tu żadnego znaczenia, bowiem pracownicy porównawczy także nie mają takich gwarancji, ale istotne jest to, że mają taką możliwość i ich zarobki są osiągane właśnie przy jej wykorzystaniu.

W przekonaniu Sądu Rejonowego nie ulega wątpliwości, że w wyniku stwierdzenia u powoda choroby zawodowej i przeniesienia go w rezultacie na inne stanowisko zmieniła się na niekorzyść jego sytuacja finansowa.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Apelacyjnego w Katowicach (orz. z dnia 23 maja 1991 r., sygn. III APr 37/91 i orz. z dnia 30 czerwca 1993 r., sygn. III APr 36/93), szkoda ta musi wyrażać się jako różnica pomiędzy potencjalnymi dochodami jakie powód przypuszczalnie mógłby osiągać w okresie objętym rentą gdyby nie doznał uszczerbku na zdrowiu, a wszelkimi dochodami jakie może faktycznie w tym okresie osiągnąć bez zagrożenia stanu zdrowia.

Wysokość należnej powodowi renty wyrównawczej Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o wyliczenia pozwanej, wykonane na podstawie zarobków porównawczych. Ustalając wysokość renty wyrównawczej, Sąd Rejonowy miał na względzie, że powinna ona pokrywać szkodę stanowiącą różnicę pomiędzy dochodami jakie osiągałby powód w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszczerbku na zdrowiu i zachował pełną zdolność do pracy na stanowisku ślusarza pod ziemią (obliczając je na podstawie średnich dochodów pracowników porównawczych), a dochodami jakie powód może faktycznie otrzymać przy zachowanej zdolności do pracy, czyli pracując choćby przy montażu czy demontażu poza rejonem ściany. Tym samym, Sąd Rejonowy nie przyjął jako relewantnych jego aktualnych dochodów, bo tą pracę powód wykonuje na własną prośbę, a mógłby zarobić więcej wykonując prace poza rejonem ściany do których został dopuszczony, a które mają wyższy współczynnik opłacania (0,83) niż praca przy obsłudze pomp (0,78).

Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda tytułem renty wyrównawczej kwoty jak w punkcie 1, 2, wyroku, oddalając powództwo w pozostałej części jako nieuzasadnione. Bieżącą rentę wyrównawczą Sąd Rejonowy wyliczył w oparciu o średnią z ostatnich 12 miesięcy z całości wynagrodzenia, orzekając o odsetkach na mocy art. 481 k.c.

Sąd Rejonowy orzekł o kosztach na podstawie art. 100 k.p.c. zasądzając od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. jako strony przegrywającej proces na rzecz powoda kwotę 1. 800 zł tytułem wynagrodzenia jego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem ustaloną na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Powód wygrał, bowiem proces co do zasady (prawa do renty) zaś określenie należnej mu sumy zależało od oceny sądu i dokonanego obrachunku.

W pkt 12 wyroku w oparciu o treść art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) Sąd Rejonowy nakazał stronie pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju kwotę 2430,00 zł tytułem kosztów sądowych, od zapłaty których powód był ustawowo zwolniony na mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 wskazanej ustawy.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z 11.07.2022r. wniosła pozwana zaskarżając go w całości, zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia a to:

art.233 par.1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i sprzeczną z zasadami logiki, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego polegającą na błędnym ustaleniu, że powód w wyniku wypadku z dnia 20 września 2013r. może wykonywać wyłącznie prace poza rejonami ścian, albowiem z zeznań świadków wynika, że powód mógłby na podstawie posiadanego zaświadczenia lekarskiego wykonywać również inne prace w tym prace w rejonie ścian, ale tam, gdzie nie występuje zapylenie, co pozwoliłoby mu na osiągnięcie wyższego dochodu;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to :

art.444 par.2 kc poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie , że przepis ten znajdzie zastosowanie w sytuacji, gdy poszkodowany utracił częściowo zdolność do pracy w sytuacji, gdy przed wypadkiem poszkodowany nie miał zagwarantowanej możliwości osiągnięcia wyższego wynagrodzenia, niż ma po wypadku.

W oparciu o wyżej sformułowane zarzuty, na podstawie art.386 par.1 kpc pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwana zarzuciła, że powód był przed wypadkiem i nadal jest zatrudniony jako ślusarz pod ziemią i nie nastąpiła zmiana jego stanowiska pracy i wykonuje stale czynności przypisane do jego stanowiska pracy.

Sąd przyjął, że doszło do zmiany stanowiska pracy powoda i pogorszyła się jego sytuacja finansowa a to stanowisko jest błędne.

Nadto pozwana zarzuciła, że Sąd błędnie przyjął, iż powód w wyniku wypadku doznał ograniczenia możliwości zarobkowych.

Tymczasem powód w ramach stosunku pracy u pozwanej uzyskuje wynagrodzenie zmienne, zależne od wykonywanych w ramach obowiązków pracowniczych przypisanych do jego stanowiska a pracodawca ma prawo powierzać pracownikowi prace do wykonywania w ramach jego stosunku pracy wg. swojego uznania.

Prawidłowa wykładnia art.444 par.2 kc prowadzi do wniosku, że renta wyrównawcza z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej ma rekompensować faktyczną utratę możliwości zarobkowych.

Przyznanie renty wyrównawczej dla powoda byłoby uzasadnione, gdyby okazało się, że powód w wyniku wypadku utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej i nie może w związku z tym wykonywać pracy na stanowisku ślusarza pod ziemią na oddziale hydraulicznym i musiałby zmienić w związku z tym prace na oddział wykonujący inne, przykładowo gorzej opłacane prace.

Odnośnie naruszenia przez Sąd I instancji art.233 par.1 kpc pozwana zarzuciła, że Sąd wbrew zeznaniom świadków, w szczególności świadka D. W. przyjął, że pompy wysokociśnieniowe mogą znajdować się również w rejonach ścian, gdzie nie koniecznie musi występować wysokie zapylenie, a więc nie byłoby przeciwwskazań, aby powód wykonywał te prace i tym samym osiągał wynagrodzenie opłacane według najwyższych stawek przypisanych dla jego oddziału.

Powód bez przeszkód mógłby być kierowany przez przełożonych do prac opłacanych nawet najwyższym współczynnikiem opłacania i tym samym, że nie można twierdzić, że utracił on zdolności zarobkowych nawet w części.

W odpowiedzi na apelację pozwanej powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację powód podniósł, że pozwana pomija fakt, że powód przed wypadkiem nigdy nie wykonywał prac przy obsłudze pomp ciśnieniowych, jak to ma miejsce obecnie, a przez około 7 lat poprzedzających wypadek przy pracy był on bez przerwy zatrudniony w rejonie ścian i gdyby nie wypadek przy pracy nie byłby nigdy przenoszony ani delegowany do innego zakresu obowiązków, nadto posiadał wieloletnie doświadczenie w pracach w przodku, gdzie panują najtrudniejsze warunki.

Powód , zgodnie z wydanymi przez pracodawcę skierowaniami na badania lekarskie oraz wystawionymi na ich podstawie orzeczeniami, może wykonywać obecnie jak i w poprzednich latach pracę jedynie poza rejonem ścian, a nie jak twierdzi pozwana, w komorach znajdujących się w rejonie ścian.

Od dnia wypadku pozwana kieruje powoda jedynie do prac przy obsłudze i konserwacji pomp wysokociśnieniowych i ani razu nie zdecydowała o delegacji powoda do prac innych, co przeczy jej twierdzeniom jakoby powód mógł świadczyć pracę w innych rejonach.

Nie stoi w opozycji do roszczenia z art.444 par.2 kc fakt, że powód jest dalej zatrudniony na stanowisku ślusarza od ziemią, nie bowiem sama zmiana stanowiska a zakres utraty zdolności zarobkowych determinują prawo do renty.

Skoro, jak twierdzi pozwana, przełożeni przy podziale prac pomiędzy członków załogi, kierują się ich kwalifikacjami, wiedzą, kompetencjami, doświadczeniem, predyspozycjami, ale też i samą wolą pracowników, to nie ma powodów twierdzić, że powód z siedmioletnim doświadczeniem pracy w przodku nie wykonywałby jej dalej, gdyby nie uległ wypadkowi przy pracy.

Rozpoznając apelację pozwanej Sąd Okręgowy w Rybniku zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ argumenty w niej zawarte nie mogły skutecznie podważyć ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy zarówno w odniesieniu do podstawy faktycznej jak i prawnej przyjętego przez ten Sąd rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji przeprowadził w rozpoznawanej sprawie właściwe postępowanie dowodowe a wnioski, które wywiódł na tej podstawie były w pełni uprawnione, w niczym nie naruszając sformułowanej w art.233 par.1 kpc zasady swobodnej oceny dowodów.

Także w ocenie Sądu Okręgowego zebrany w postępowaniu przed Sądem Rejonowym materiał dowodowy pozwalał na stanowcze rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia i argumentację Sądu I instancji i przyjął je za własne, co powoduje, że nie zachodzi potrzeba powtarzania tej argumentacji, co wynika już z ukształtowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Nie doszło do naruszenia przywołanych w apelacji przepisów.

Sąd Rejonowy wyczerpująco, szczegółowo, z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał na znajdujące zastosowanie w przedmiotowej sprawie przepisy.

Słusznie podnosi apelująca, że prawidłowa wykładnia art.444 par.2 kc prowadzi do wniosku, że renta wyrównawcza z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej ma rekompensować faktyczną utratę możliwości zarobkowych i z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

Postępowanie dowodowe bezsprzecznie wykazało, że powód w związku z wypadkiem przy pracy utracił częściowo możliwości zarobkowe, bowiem nie może wykonywać pracy, która dawała mu możliwości uzyskania wyższych zarobków niż te, które osiąga po wypadku.

Nie ma przy tym znaczenia, że powód po wypadku nadal zajmuje stanowisko ślusarza, skoro z zarobków porównawczych- a pracowników porównawczych wskazała pozwana- wynika, że różnica w zarobkach u pozwanej występuje także między ślusarzami.

Słusznie wreszcie powód w odpowiedzi na apelację podniósł, że nie ma powodów twierdzić, że powód z siedmioletnim doświadczeniem nieprzerwanej pracy w przodku, nie wykonywałby jej dalej tj. w spornym okresie, a więc w rejonie ściany, osiągając zarobki takie jak pracownicy porównawczy.

Mając na uwadze powyższe, po myśli art.385 kpc Sąd Okręgowy apelację pozwanej jako bezzasadną oddalił.

Po myśli art.98 par.1 i 3 kpc w związku z par.10 ust.1 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz.1800 z późn. zm.) Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sędzia Maria Olszowska